

Rapport nr. 7/2018

Fakta:

Dato: 28.08.2018
Type hendelse: Avbrutt slepeøvelse (F13) ved unormal posisjon, mindre skader etter bruddstykke
Fly: G103 Twin Astir, LN-GLX
Sted: ENOP
Pilot: Instruktør
Vær: Noe turbulent
Antall om bord: 2
Personskader: Nei
Skader på fly: Ja

Hendelse:

Hendelsen fant sted under instruksjon av øvelsen, F13 Krappe svinger i slep. Forholdene var noe turbulent, men ikke mer enn en normal flydag. Eleven er en erfaren elev som har ca. 10-15 solostarter, men hadde ikke flydd på ett år. Dette var hans andre tur denne dagen, og øvelsen F12 S-svinger og åttetallsflyging i slep ble gjennomført uten problemer. F13 ble startet og eleven gjennomførte en hel runde (360°). Men i starten av andre runde ble krengingen på seilflyet for krappt og tok innersving på slepeflyet. Dette førte til at slepelina ble svært slakk, og lå over vingen på et tidspunkt. Instruktør tok over, koplet ut lina, og gjorde klar til å manøvrere bort fra slepeflyet. Slepelina var på dette tidspunktet fortsatt slakk, og slo opp i vingen da slepeflyet aksellererte bort fra seilflyet. Flyet fikk en skade i venstre vinde der gelcoaten ble trykket inn noen mm. over et område på ca. 0.5x3cm.

Det er stor forskjell på hva slepeflygere anser som en "krappt" sving. Om slepeflygeren krenger for mye blir det for ubehagelig, og ting skjer svært fort.

SUK kommentar:

Rapporten stiller noen spørsmål som bør diskuteres, da årsaken til hendelsen ikke er entydig.

1. Hva er en erfaren elev?

Mange klubber har årsutsjekk for at eleven skal bevise at han fortsatt kan fly. De flyr da en tur for å banke "rust". De fleste glemmer noe i løpet av et år, og trenger derfor litt tid for å kunne reagere riktig i vanskelige situasjoner.

Elever som ikke har flydd på ett år bør man vurdere om man skal begynne med enklere øvelser, som repetisjon, før man begynner med de vanskeligste øvelsene. Man bør forklare elevene at pga. langt opphold siden siste flygning tar man noen repetisjoner, før man igjen tar fatt på nye øvelser i progresjonskortet.

Hvor mye repetisjon hver enkelt elev trenger må instruktøren avgjøre i hvert enkelt tilfelle ut ifra hans totalvurdering av eleven.

Her er et utdrag fra instruktørhåndboka:

F13. Krappe svinger i slep

Øvelsens formål og utførelse:

Øvelsen er en sikkerhetsøvelse som vil vise om eleven mestrer seilflyet under vanskelige flyforhold og i unnamanøvre.

Øvelsen utføres ved at slepeflyet legger seg i sving, med opp imot 45 grader krenkning.

2. Hva er "krappe sving"?

Instruktørene må diskutere med slepeflygerene for å definere hva de mener med krappe sving. Det skal ikke krenkes mer enn 45 grader.

3. Bruddstykker

I alle flyslep øvelser er det risiko for at seilflyet kommer for langt ut i slepet. Det er derfor viktig at instruktøren er klar til å løse ut på kort varsel. Kommer slepelina over vingen, eller det er fare for at slepelina kommer over vingen, må det løses ut umiddelbart.

I dette tilfellet fikk man løst ut i tide, men det er ikke alltid man rekker å reagere i tide.

Lina er derfor utstyrt med bruddstykker som en ekstra sikkerhet.

Et bruddstykke virker ikke hvis selve lina tar tak i noen.

Slepefly med linevinsj har "bruddstykker" i begge ender som ryker på ca. 500 kg.

Faste liner skal også ha bruddstykker i begge ender slik at lina ryker hvis den fester seg i eller rundt noe. (Rundt vinge, trær eller noe annet på bakken).